

Гайдук Олег Олександрович, аспірант кафедри менеджменту, бізнесу і
адміністрування,
Отенко Василь Іванович, д.е.н., професор кафедри менеджменту,
бізнесу і адміністрування

Експрес-оцінка економічної безпеки стратегії розвитку підприємства

Анотація: Сучасні підприємства функціонують у динамічному економічному середовищі, що вимагає постійного моніторингу їх фінансового стану та здатності до стійкого розвитку. Експрес-оцінка економічної безпеки дозволяє оперативно ідентифікувати загрози та можливості, що впливають на ефективність бізнес-стратегії. Використання таких методів оцінки сприяє своєчасному прийняттю рішень, спрямованих на підвищення стабільності та конкурентоспроможності підприємства.

Методичний підхід до оцінювання економічної безпеки стратегії розвитку підприємства містить показники, що характеризують об'єкти загроз – втрату фінансово-економічної стійкості, недостатньої організаційної адаптивності та інноваційної активності, невідповідної очікуванням суспільства соціальної відповідальності та міжнародним стандартам екологічності[1, 2, 3]. Для апробації обґрунтованого методичного підходу обрано ТОВ «Архітектурно-будівельні новації» та «Будівельна фірма «АЛЬФА-СЕРВІС», ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК». За еталонну взято стратегічну позицію ТОВ «Архітектурно-будівельні новації», а представлені показники оцінювання економічної безпеки розвитку розроблені на базі особливостей функціонування саме цієї компанії. При проведенні оцінки економічної безпеки реалізації стратегії розвитку зазначених підприємств експертами були управлінський персонал зазначених будівельних компаній.

Слід зазначити, що для отримання більш детальних оцінок та розуміння проблем підприємств варто дослідити кожен складову економічної безпеки розвитку зазначених підприємств в розрізі оцінок експертів. Для оцінювання

використано 5-ти позиційну шкалу Лайкерта. Оцінювання передбачало отримання максимального балу (5) у разі відповідності фактичного значення показника нормативному. Позиції 1, 2, 3, 4 прописувалися по мірі віддаленості показників від норми[4]. Відповіді експертів стосовно застосування складових економічної безпеки розвитку підприємств «Будівельна фірма «АЛЬФА-СЕРВІС» та ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК» представляють профілі стратегічних заходів з економічної безпеки розвитку: СФЕ – фінансово-економічна стійкість; ОА – організаційна адаптивність; ЕСВ – екологічна та соціальна відповідальність; ІА – інноваційна активність. Слід зазначити, що результати опитування пройшли перевірку на узгодженість думок експертів. За показниками по ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК» коефіцієнт конкордації склав 78,5%, по ТОВ «Будівельна фірма «АЛЬФА-СЕРВІС» – 80,4%. Вибір пріоритетних заходів з забезпечення економічної безпеки розвитку обґрунтовується результатами оцінювання за кожним показником стратегічної конфігурації економічної безпеки розвитку, які за результатами опитування набрали середній бал менше 3. Список альтернативних заходів представлено на прикладі ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК» (табл.1).

Таблиця 1

Результати оцінювання пріоритетності стратегічних заходів економічної безпеки розвитку ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК» (бали)

Альтернатива	Показник
1. Скорочення дебіторської заборгованості	1,25
2. Оптимізація чисельності персоналу	1,125
3. Розробка програми розвитку спадкоємності та взаємозамінності працівників	2,5
4. Впровадження кадрового аудиту	2,375
5. Розробка та впровадження Положення про інформаційну політику підприємства	1,625
6. Створення на підприємстві Комітету з ризиків	2,875
7. Регулярне отримання та використання інформації щодо нових світових досягнень галузі, впровадження новітніх комунікаційних технологій щодо обміну досвідом	2,625

8. Розробка та впровадження у роботу підприємства Кодексу ділового партнерства	2,25
9. Розробка та впровадження у роботу підприємства Кодексу корпоративної етики	1,375
10. Формування групи спеціалістів з оцінки ефективності співпраці з контрагентами (партнерами, інвесторами, замовниками, постачальниками, кредиторами, тощо)	2,75
11. Ведення або ініціювання створення реєстру надійних партнерів	1,75
12. Використання принципів «зелених» офісів у діяльності підприємства	1,375
13. Застосування форм державно-приватного партнерства, зокрема у вигляді підписання договорів концесії	1,625
14. Робота із засобами масової інформації (прес-конференції, повідомлення у пресі, інтерв'ю, тощо)	2,5

Всього відібрано 14 альтернативних заходів, які відображають економічну безпеку реалізації стратегії розвитку підприємства за визначеними складовими. Слід зазначити, що заявлені заходи є різноплановими завданнями, які вимагають витрат часу та коштів, а тому є складними для їх одночасної реалізації. За результатами оцінювання (табл.1) пріоритетними заходами для забезпечення економічної безпеки стратегії розвитку ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК» є: п.3 – розробка програми розвитку спадкоємності та взаємозамінності працівників; п.4 – впровадження кадрового аудиту; п.5 – розробка та впровадження Положення про інформаційну політику підприємства; п.7 – регулярне отримання та використання інформації щодо нових світових досягнень галузі, впровадження новітніх комунікаційних технологій щодо обміну досвідом; п.8 – розробка та впровадження у роботу підприємства Кодексу ділового партнерства; п.10 – формування групи спеціалістів з оцінки ефективності співпраці з контрагентами; п.11 – ведення або ініціювання створення реєстру надійних партнерів; п.13 – застосування форм державно-приватного партнерства, зокрема у вигляді підписання договорів концесії.

Таким чином, результати експрес-оцінювання дозволили обґрунтувати комплекс заходів для їх реалізації, сприяли зниженню ступеня невизначеності та підвищенню імовірності своєчасного та якісного їх виконання.

Література:

1. Малярець Л. М. Вимірювання ознак об'єктів в економіці: методологія та практика / Л. М. Малярець. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. – 384 с.
2. Механизмы и модели управления кризисными ситуациями : монография / Под ред. Клебановой Т. С. – Х. : ИД «ИНЖЕК», 2007. – 200 с.
3. Моделирование экономической безопасности: государство, регион, предприятие: монография / В. М. Геец, М. А. Кизим, Т. С. Клебанова, О. И Черняк и др.; Под ред. Гееца В. М. – Х. : ВД «ИНЖЕК», 2006. – 240 с.
4. Отенко І. П. Стратегічний інструментарій безпеко-орієнтованого розвитку підприємства / І. П. Отенко, Д. В. Комарков, Р. П. Шкрібень // Проблеми економіки. – 2018. – №2. – С. 235–241.